

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 257/2019
03.07.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и Лидије Ђукић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Петровић, адвокат из ..., против туженог ББ, ради исплате накнаде за исхрану и регрес, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2824/18 од 12.10.2018. године, у седници одржаној 03.07.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2824/18 од 12.10.2018. године, тако што се одбија жалба туженог, као неоснована и потврђује пресуда Основног суда у Вршцу П1 162/17 од 10.05.2018. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу плати 12.000,00 динара на име трошкова ревизијског поступка, у року од 8 дана од дана достављања пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П1 162/17 од 10.05.2018. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев, па је обавезан тужени да тужиоцу на име неисплаћене накнаде за исхрану у току рада, у периоду од 01.09.2015. до 31.03.2017. године, плати укупно 176.152,52 динара, као и 72.489,08 динара на име регреса за коришћење годишњег одмора у истом периоду, све у појединачним месечним износима и са законском каматом, чија је висина и датуми доспећа ближе одређени овим ставом изреке. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 63.300,00 динара са законском каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2824/18 од 12.10.2018. године, преиначена је првостепена пресуда, па је одбијен, као неоснован, тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде за исхрану у току рада, у периоду од 01.09.2015. до 31.03.2017. године, плати укупно 176.152,52 динара, а на име регреса за коришћење годишњег одмора у истом периоду 72.489,08 динара, све у месечним износима и са законском каматом ближе одређеним овим ставом изреке, док је ставом другим изреке одбијен захтев туженог за накнаду трошкова првостепеног и другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14) па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужилац је по основу Уговора о раду од 03.02.2003. године био у радном односу на неодређено време, код ВВ у организационој јединици у ..., на радном месту ... техничара. Након статусних промена код правног претходника туженог, ГГ, а на основу понуде за преузимање уговора о раду, тужилац је 01.09.2015. године, са овде туженим ББ као послодавцем следбеником, закључио Анексом број 3 уговора о раду од 03.02.2003. године и радни однос наставио код овог туженог, почев од 01.09.2015. године. Тужени ББ је привредно друштво, настало издвајањем из ГГ, на основу статусне промене издвајања уз оснивање, на основу одлуке Владе РС од 02.07.2015. године, по којој ББ од ГГ преузима права, обавезе, опрему, постројења и друга средства за рад, документацију, предмете који су у функцији обављања делатности, као и запослене који под истим условом настављају радни однос. Као послодавац следбеник, тужени је од ГГ преузео и Колективни уговор са припадајућим анексом. Према закљученом уговору о раду, тужилац, као запослени, има право на зараду, зараду по основу резултата рада, увећану зараду, накнаду зараде, као и накнаду трошкова и друга примања у складу са законом и Колективним уговором. На основу члана 57. став 2. Колективног уговора код туженог, који је био у примени од 01.02.2015. године, одређено је да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора, али након ступања на снагу овог колективног уговора месечна зарада тужиоца није промењена. Одредбама Колективном уговору није одређена висина ових накнада, односно њихова новчана вредност, нити су оне новчано исказане у платним листама за спорни период.

Како је у првостепеном поступку утврђено да након измена Колективног уговора из 2006. године, топли оброк и регрес нису посебно исказивани у платним листама, а зарада тужиоца је остала иста, првостепени суд закључује да тражене накнаде нису биле укључене у зараду тужиоца, нити су му исте исплаћене. Висина накнаде трошкова за исхрану и регрес за коришћење одмора, у периоду од 01.09.2015. до 31.03.2017. године, утврђена је оценом налаза и мишљења судског вештака, према параметрима из претходног колективног уговора, с обзиром да Анекс Колективног уговора туженог не садржи регулативу која утврђује конкретну висину ове накнаде. На овај начин је накнада за исхрану у току рада утврђена у висини од 176.152,52 динара, а накнада за регрес у висини од 72.489,08 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да тужиоцу плати овако утврђене износе са припадајућом каматом.

Побијаном другостепеном одлуком преиначена је првостепена пресуда и тужбени захтев одбијен, као неоснован, уз закључак другостепеног суда да применом члана 105. став 3. у вези члана 118. став 5. и 6. Закона о раду, исплата накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора је предвиђена само као право запосленог, без одређивања његове висине, а у конкретном случају су тужени, као послодавац и представници запослених преговарали и утврдили да се ове накнаде исплаћују у оквиру вредности радног часа, на основу чега налази да је тужени испунио своју обавезу у погледу исплате тражених накнада. Другостепени суд налази и да је тужилац био у обавези да докаже да му тужени у спорном периоду није плаћао тражене накнаде на име трошкова исхране и накнаде за регрес, што је у конкретном случају изостало, па овај пропуст тужиоца његов тужбени захтев такође чини неоснованим.

Врховни касациони суд је налази да се основано ревизијом указује да је побијана другостепена одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом, а Законом о изменама и допунама Закона о раду („Сл. гласник РС” бр.61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 5. и 6.), који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Дакле, почев од 01.01.2006. године запосленима је дато право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, а послодавцима је остављена могућност да својим актима о расподели зараде могу уговорати мањи или већи износ регреса и топлог obroка, од онога који је предвиђен Општим Колективним уговором и Законом о раду, али само уколико је донета одлука којом је предвиђена висина регреса и топлог obroка.

Одредбом члана 2. Анекса Колективног уговора ГГ („Сл. гласник РС“ бр. 4/06), измењена је одредба члана 57. Колективног уговора, па је одређено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора, док је одредбама члана 5. овог Анекса, чланом 18. став 2. Анекса 7 Колективног уговора од 23.06.2014. године, као и чланом 57. став 2. Колективног уговора ГГ из 2015. године („Сл. гласник РС“ бр. 4/15), прописано да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час.

Висина трошкова на име регреса за коришћење годишњег одмора и трошкова исхране у току рада, мора бити одређена линеарно за све запослене, што значи да ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на њихову стручну спрему, звање и радно место. Без одређивања висине накнаде у номиналном износу, она не би била иста за све запослене, већ би била у директној сразмери са коефицијентом радног места, што се не може прихватити и не би било правилно. Међутим, у конкретном случају тужени у току

поступка није доставио суду акт којим је одређена висина тражених накнада, из чега се основано може закључити да исти није ни донет.

Имајући ово у виду, као и да одредбом члана 57. Колективног уговора („Сл. гласник РС“ бр.4/15, која је идентично регулисана и Анексом Колективног уговора „Сл. гласник РС“ бр. 4/06), није извршена конкретизација овог права у погледу одређивања висине тражених накнада, јер се кроз одређивање накнаде трошкова за исхрану и регрес у оквиру или кроз вредност радног часа, не може утврдити у којим износима је запосленима признат, па се не може се прихватити навод туженог, као ни закључак другостепеног суда, да су запосленима, па и тужиоцу, ови трошкови исплаћени кроз исплату зараде, урачунате кроз вредност радног часа.

Врховни касациони суд налази, да се основано ревизијом указује и да је другостепени суд, погрешном применом правила о терету доказивања, закључио да је тужбени захтев неоснован и из разлога што тужилац није доказао да му тужени није исплатио тражене накнаде.

Наиме, применом одредбе члана 7. став 2. и члана 228. ЗПП, којима је регулисано правило о терету доказивања, свака странка је дужна да суду изнесе чињенице и предложи доказе на којима заснива свој захтев или којима оспорава наводе и доказе противника. Како се негативне чињенице не доказују, то је управо на туженом била обавеза да изнесе доказе и чињеница које утичу на престанак или непостојање његове обавезе исплате тражених накнада, односно да докаже да је тужиоцу извршио исплату трошкова исхране у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора и у којим износима. Како то тужени у конкретном случају није учинио, а висина ових накнада је утврђена према параметрима одређеним претходним Колективним уговором, то је правилно првостепеном пресудом тужени обавезан да тужиоцу плати тако утврђене износе.

Имајући у виду изнето, Врховни касациони суд налази да је првостепеном пресудом правилно усвојио тужбени захтев тужиоца, након што је, уз правилну примену материјалног права, утврдио да тужилац има право на накнаду трошкова за исхрану и регрес, да Колективним уговором туженог, као ни другим општим актом, у спорном периоду висина ових накнада није утврђена, нити је плаћена запосленима, што чини основаним тужбени захтев којим тужилац потражује досуђене износе на име накнаде трошкове исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, чија висина је утврђена оценом налаза и мишљења судског вештака, према параметрима из претходног колективног уговора.

Како је другостепени суд због погрешне примене материјалног права одбио тужбени, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 1. ЗПП, преиначио другостепену одлуку, одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду.

Тужилац је успео у поступку по ревизији, па му на основу члана 153. и 154. ЗПП припадају и опредељени трошкови овог поступка, који су му досуђени у висини од 12.000,00 динара, на име трошкова за састав ревизије од стране адвоката, а у складу са Тарифним бројем 13. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр. 121/12).

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић